

Europese samenwerking van verschillende disciplines, waaronder fysiotherapie, in de strijd tegen een chronische ziekte

Fysiotherapeuten moeten zich ook op Europees niveau binden

TEKST: HANS VAN HERWAARDE EN JOHN VERHOEF

In het kader van de toenemende specialisatie binnen de fysiotherapie, waarbij steeds meer de focus ligt op groepen van aandoeningen, wordt beschreven hoe de Nederlandse fysiotherapie voor de groep van reumatische aandoeningen in Europees verband zijn bijdrage levert. Expert op dit gebied is Dr. John Verhoef, als fysiotherapeut/bewegingswetenschapper en onderzoeker vanaf 2007 is hij voorzitter van de Standing Committee van Allied Health Professionals in Rheumatology, onderdeel van de EULAR (European League Against Rheumatism: Europese strijd tegen reumatische aandoeningen). Tevens is hij associate lector fysiotherapie bij mensen met chronische ziekten van Hogeschool Leiden en als zodanig inhoudelijk coördinator van de Masteropleiding Fysiotherapie/Oefentherapie bij mensen met chronische ziekten. Praktijkervaring, onderzoek en onderwijs komen in de expert altijd te samen.

De EULAR is een 62- jaar oude en nog steeds springlevende organisatie. De organisatie is in 1947 opgericht tijdens het eerste EULAR congres in Kopenhagen, Denemarken. Er namen toen 16 landen aan deel: België, Tsjecho-Slowakije, Denemarken, Ierland, Engeland, Finland, Frankrijk, Nederland, Italië, Noorwegen, Polen, Zwitserland, Spanje, Zweden, Turkije en Joegoslavië. Interessant feit is dat er een lange weg aan deze oprichting vooraf is gegaan. In 1913 is door de Nederlander Dr. Jan van Breemen (de naamgever van het huidige Jan van Breemen Instituut in Amsterdam) het initiatief genomen om een internationale organisatie op te zetten gericht op de behandeling van reumatische aan-

te verminderen. Dit mede door het verbeteren van de behandelmogelijkheden, preventie en revalidatie. Om dit te bereiken streeft de EULAR naar perfectie in het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en opleiding van zorgverleners in het werkveld van de reumatologie. EULAR promoot het vertalen van wetenschappelijke bevindingen naar de praktijk van alledag en zij zorgt er voor dat de wensen en behoeften van de patiënten met reumatische aandoeningen worden erkend door de nationale overheden'. Dat deze gedachte aanslaat blijkt uit het feit dat nu 44 landen lid zijn van de EULAR. De EULAR organiseert een jaarlijks congres waaraan op dit moment ongeveer 14.000 mensen deelnemen.

De kracht van bundeling van kennis is vele malen groter dan wat iemand alleen kan bereiken.

doeningen. Echter, de Eerste Wereldoorlog veroorzaakte een kink in de kabel. Pas in 1919 werd de eerste officiële voorloper van de EULAR opgericht, het zogenaamde International Committee for the Investigation of Rheumatism (ICIR) met als secretaris Dr. Jan van Breemen. In 1925 werd, weer op voorspraak van Dr. Van Breemen, de ICIR omgedoopt in de International League Against Rheumatism (ILAR) die tot op heden nog steeds bestaat.

Optimalisatie van behandeling

De EULAR werd gelanceerd als een onderdeel van de ILAR. De achterliggende gedachte hierbij was dat men mogelijkheden zag om alle bestaande vormen van onderzoek en behandeling van reumatische aandoeningen in Europa te kunnen gaan coördineren. Het belangrijkste doel hierbij was en is het niveau van behandeling van mensen met reumatische aandoeningen in alle landen van Europa te optimaliseren. Deze gedachte zien we terug in de zogenaamde mission statement van de EULAR: 'De EULAR is een organisatie die de patiënt, zorgverlener en wetenschappelijk onderzoeker vertegenwoordigt afkomstig uit in principe alle Europese landen. De EULAR stelt zich ten doel de last die reumatische ziekten veroorzaken op het niveau van het individu maar ook op het niveau van de maatschappij als geheel

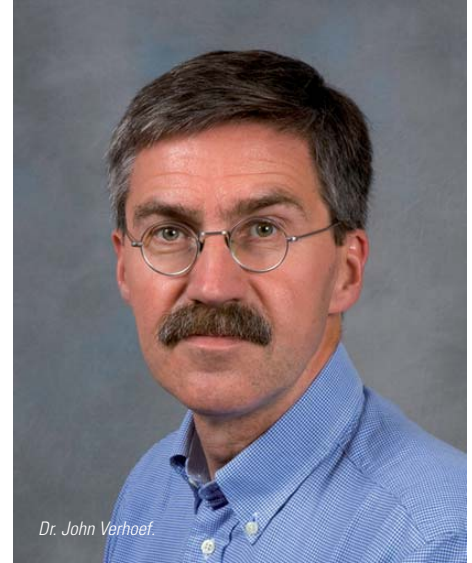
De praktijk

Dat klinkt mooi, maar hoe gaat dit in de praktijk? Deze vraag wordt in het kort beantwoord waarbij in het bijzonder de rol van de (Nederlandse) health professionals in de reumatologie zal worden belicht.

De Algemene Leden Vergadering (ALV) van de EULAR is eigenlijk de ruggengraat van de organisatie. Zij komt eenmaal per jaar bij elkaar tijdens het jaarlijkse EULAR congres. Lid van deze ALV zijn de vertegenwoordigers van nationale organisaties van patiënten, behandelaren (reumatologen, orthopedisch chirurgen, kinderartsen en health professionals), vertegenwoordigers van de farmaceutische industrie en de leden van het zogenaamde uitvoerende comité. Binnen dit uitvoerend comité valt ook het dagelijks bestuur.

De ALV beslist over de benoeming van de leden van het dagelijks bestuur en over de leden van het uitvoerend comité. Het uitvoerend comité is een groep van internationale experts bestaande uit de voorzitter, vice-voorzitter, secretaris en penningmeester en de voorzitters van de officiële werkgroepen die actief zijn binnen de EULAR.

Op dit moment zijn er acht werkgroepen actief waarin internationale experts samenwerken aan specifieke projecten. Een van deze werkgroepen is de Standing Committee of Allied Health

Dr. John Verhoef

Professionals in Rheumatology. Alle leden van het uitvoerend comité worden benoemd voor een periode van maximaal 4 jaar. Dit uitvoerend comité bestaat nu uit 25 personen. Zij regelen met elkaar de wetenschappelijke, onderwijskundige, administratieve, financiële en organisatorische zaken van de EULAR.

Financiën

Sinds de oprichting in 1947 tot aan het jaar 2000 werd er eenmaal in de vier jaar een congres georganiseerd. Elk land betaalde contributie, de farmaceutische industrie gaf anonieme sponsoring en de winst op de congresorganisatie werd gedeeld door het organiserende land en de EULAR als organisatie. Sinds 1985 is het EULAR secretariaat gevestigd in Zurich, na eerst in Brussel en Basel gevestigd te zijn geweest. Er

Samenwerkende netwerk

Samenwerking in de vorm van netwerken wordt steeds belangrijker. Dit gebeurt in regionale netwerken, nationale netwerken en ook internationale netwerken. Netwerken van fysiotherapeuten, maar ook steeds meer multidisciplinaire netwerken. Als gespecialiseerd fysiotherapeut is het van belang om voor scholing en onderzoek aan te sluiten bij collega specialisten. De kracht van bundeling van kennis is vele malen groter dan wat iemand alleen kan bereiken. Specialisten zijn fysiotherapeuten die een of meerdere domeinen binnen de fysiotherapie tot hun werkterrein kiezen. Bijvoorbeeld de musculo-skeletale aandoeningen, de centraal neurologische aandoeningen of de hart, long- en vaataandoeningen. Het KNGF staat zo'n domeinindeling ook voor.

Een ontwikkeling als functionele bekostiging maakt met name de samenwerking regionaal heel belangrijk.

werkte toen één fulltime kracht. Dit bureau was belast met de organisatie van de EULAR activiteiten. Deze professional moest elke keer weer met een ander organiserend land het congres regelen, met als gevolg steeds opnieuw mensen leren hoe dit te doen.

Dit veranderde rigoureus toen in 2000 werd besloten een jaarlijks EULAR congres te gaan houden. Het EULAR secretariaat werd uitgebreid (tot nu negen fulltime medewerkers) en er werd een professioneel organisatiebureau ingeschakeld voor de organisatie van het jaarlijkse congres. De financiële basis is nog gelijk, echter de EULAR organisatie krijgt nu 85% van de congresopbrengsten tegen 15% voor het organiserend land. De lokale organisatoren hebben nu ook veel minder te doen. Dit alles heeft een positief effect gehad op de balans: er kwam meer geld beschikbaar voor het instellen van werkgroepen die buiten de inhoudelijke inbreng voor het congres ook actief werken aan specifieke onderwerpen (zoals bijvoorbeeld het opstellen van richtlijnen of het ontwerpen van cursussen ontwerpen), het instellen van reisbeurzen, prijzen en onderzoeksubsidies.

Wat is de specifieke plaats van de 'health professionals' binnen de EULAR? De Standing Committee of the Allied Health Professionals in Rheumatology is de werkgroep waarin wordt geprobeerd het multidisciplinair samenwerken bij de behandeling van reumatische aandoeningen binnen Europa te stimuleren, als ook initiatieven te nemen tot het opzetten en uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek.

Deze werkgroep is opgericht in 1989. Op dit moment is Dr. Tanja Stamm, ergotherapeut uit Wenen de voorzitter en John Verhoef de zogenaamde oud-voorzitter met adviesfunctie.

De werkgroep is actief in het verlenen van reis-

beurzen voor congresbezoek, studiebeurzen voor werkbezoeken en onderzoeksubsidies, naast de jaarlijkse organisatie van het health professionals programma tijdens het EULAR congres. Tweemaal per jaar verschijnt er een uitgebreide nieuwsbrief met verslag van de activiteiten van deze werkgroep.

Nederlandse health professionals

Hoe zit het nu met de Nederlandse health professionals in de reumatologie? De organisatie van de Nederlandse Health Professionals in de Reumatologie (NHPR) is lid van de ALV van de EULAR, te samen met de health professionalorganisaties van Zwitserland, Engeland, Noorwegen en Zweden. In de nabije toekomst zullen meer nationale organisaties toetreden.

NHPR

De NHPR is een divisie van de Nederlandse Vereniging voor Reumatologie (NVR). De NVR is de beroepsvereniging van de Reumatologen in Nederland. Binnen deze NVR werkt de NHPR en bestaat uit een samenwerkingsverband tussen vijf secties: de 'sectie Ergotherapie', de 'sectie Fysiotherapie', de sectie 'Maatschappelijk werk', de sectie 'Verpleegkundigen en Verzorgenden Nederland (V&VN) afdeling reumatologie' (voorheen NVVVR) en de interdisciplinaire sectie 'Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek bij Reumatische Aandoeningen' (SWORA).

Het doel van de NHPR is de organisatie van disciplinaire en multidisciplinaire activiteiten gericht op de bevordering van het voorkomen van reumatische aandoeningen, vroegtijdige ontdekking van reumatische aandoeningen en toepassen van een kwalitatief hoogstaande behandeling, zorg en voorlichting bij patiënten met reumatische aandoeningen die moet leiden tot een beter functioneren en welbevinden op lichamelijk, psychisch en sociaal gebied.

De NHPR tracht dit doel te bereiken door enerzijds het bevorderen van kennis en vaardigheden van health professionals ten aanzien van onderzoek, behandeling, voorlichting, zorg en het ontwikkelen van kwaliteitsstandaarden, protocollen en

scholings- en voorlichtingsmateriaal. Anderzijds gebeurt dit door het bevorderen van (regionale, nationale en internationale) samenwerking en uitwisseling van kennis binnen en tussen verschillende disciplines (artsen, verpleegkundigen, fysiotherapeuten, ergotherapeuten, maatschappelijk werkers, sociaal wetenschappers, onderzoekers en andere in de reumatologie werkzame disciplines) ten aanzien van onderzoek, behandeling, voorlichting en zorg ten behoeve van de eigen leden en ten behoeve van andere doelgroepen (zoals artsen, overheid, patiënten en publiek).

Middelen die kunnen worden ingezet zijn publicaties, scholingsactiviteiten, de organisatie van symposia en workshops, contact en informatieoverdracht met internationale overkoepelende organisaties, het instellen van thematische werkgroepen op deelgebieden en het maken van een website.

Het Bestuur van de NHPR stimuleert de samenwerking met wetenschappelijke groepen, adviesorganen, patiëntenbelangenorganisaties en paramedische beroepsorganisaties. Vertegenwoordigers kunnen tot de bestuursvergaderingen van de NHPR worden toegelaten als toehoorder.

Themadag

De NHPR organiseert elk jaar een themadag voor health professionals tijdens de zogenaamde 'Najaarsdagen van de NVR', het jaarlijkse Nederlandse Reumatologie Congres. Dit jaar vindt het congres plaats van 17 tot en met 18 september 2009 in Sportcentrum Papendal te Arnhem.

Elke fysiotherapeut die geïnteresseerd is in het behandelen van patiënten met reumatische aandoeningen kan lid worden van de NHPR. Lidmaatschap betekent dat je elk kwartaal het NVR tijdschrift ontvangt (het Nederlands Tijdschrift voor Reumatologie) waarin vele nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de farmaceutische en non-farmaceutische zorg worden beschreven. □

Meer informatie is te lezen:

www.eular.org

www.nvr.nl

www.nhpr.nl